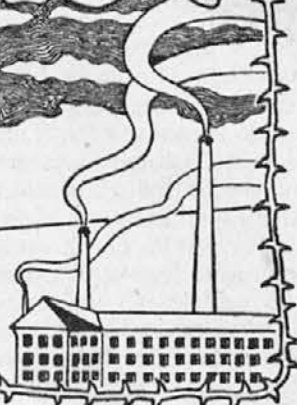

NAŠA MOČ

GLASILO
SLOVENSKEGA
DELAVSTVA

Izhaja vsak
petek.

Uredništvo in
upravnništvo v
Kopitarjevih ulicah
št. 2.

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 3.—
pololetna . . . „ 1.50
četrtletna . . . „ 0.75
Posam. št. „ 0.10

Štev. 18. V LJUBLJANI, dne 5. aprila 1907. Leto II.

Rdeči izdajavci in lažnjivci.

Znano je, kar je izblebetal dr. Triler, da so se dogovorili naši socialni demokrati glede na državnozbornske volitve o skupnem nastopu pri ožjih volitvah seveda nasproti pristašem S. L. S. Sicer izkuša zdaj to stvar »Rdeči Prapor« nekoliko zaviti. Ne upa si pa trditi, da bi bil dr. Triller lagal. Zato pa stoji, da se je vezal Kristan z dr. Trillerjem. Kar o teh stvarih čenča znani ljubljanski socialni demokrat Kocmur, nas ne zanima. Saj vemo, da generali in še celo poročniki ne izdajajo svojih skrivnostij podložnim jim korporalom.

Da je Kristan občeval s Trillerjem, je znano. Znano tudi, da je imel general Kristan jako veliko zaupnih razgovorov s tajnikom slovenske liberalne stranke Khamom. Povej mi, s kom občuješ, in povem ti, kdo si.

Nikakor ni verjetno in ni, da bi se dr. Triller zlagal. Niti socialni demokrati si tega ne upajo trditi in očitati, da je dr. Triller lagal. Samo izvijajo se, ker vedo, kako vpliva Trillerjeva izjava celo na take njihove somišljenike, ki jim je znano nazadnjaštvo naše slovenske liberalne stranke.

Če bi socialnodemokratski voditelji tudi tajili to svoje mešetarenje z liberalci, bi se jim

Lea Fatur.

Prevare življenja.

Bilo je pusto. Megla se je gostila, se spuščala nižje in nižje. Skozi meglo so se zasvetili rdeči nosovi, se pokazale vlažne brade, resna čela. Kakor prikazni so prihajali ljudje iz goste, izginjali v mrzli, ki ni plašila srečnih posestnikov novih plaščev in sukenj; pa padla ko mora na srca tistih, ki so sledili neprosto voljno Kneipovem sistemu; nositi v mrazu letno obleko.

Zadnji dan sejma sv. Elizabete, zadnji dnevi novembra. Zima, mrzla, kruta je tu. Kje je kurjava, obleka, živež za reveža? Tesneje so se zavijale ženske v tenke rutice, možje so zapenjali letne suknje, otroci so skrivali premrle roke v rokavu. Vsi so se ozirali željno v svetla okna, kjer vise topla ogrinjala, kjer je hraniva, življenja, za tiste srečne, ki imajo denar . . .

Pusta, moreča je prodirala megla tudi v nezakurjena stanovanja revežev, jim obetala kratke dni, brez solnca, brez zaslužka, dolge

mi smejali. Vemo namreč presneto dobro, kakšni lažnjivci da so socialni demokrati. Kdo pa verjame lažnjivcu? Pametni ljudje že ne. Mi očitamo danes socialnim demokratom, da so lažnjivci. Vemo, da takega očitavanja ne prenese nihče rad. Zato jim pa tudi povemo, zakaj da imenujemo socialne demokrate lažnjivce.

Socialni demokrati inrajo nekega svojega učenjaka. Piše se Kautsky. In ta je zapisal: Ena izmed najvažnejših dolžnostij je dolžnost, da si odkritosrčen nasproti sodrugom. Nasprotniku se ta dolžnost ni priznala! Ne mi, Kautsky uči, da morajo sodrugi nalagati nasprotnike. In zato tudi socialni demokrati tako lažejo, kakor da bi hruške otresali.

Izdajavci so socialni demokrati. Pretekli ponedeljek se je norčeval v ljubljanskem Mestnem domu socialnodemokratski general Ebin Kristan iz slovenske trobojnice. Rekel je tudi, da čez petdeset let ne bo več Slovencev.

Vemo, da se je nalezel »slovenski« pisatelj Kristan nemškutarije pri vojaki in pa pri dunajskih socialnodemokratskih judih. Ampak naj si ne domišljuje Kristan, da bo ponemškutaril Slovence. Kdor se norčuje iz Slovencev, je narodni izdajavec. Pečat narodnega izdajalstva je pritisnjen zdaj na čelo voditelja jugoslovanske socialne demokracije. In ta pečat nosi ž njim tudi jugoslovanska socialnodemokratska stranka!

Skrbeli bomo, da se pomeče s Slovenskega rdeča lažnjiva izdajalska socialna demokracija. Proč z lažnjivci in s slovenskimi narodnimi izdajalci!

Med brati in sestrami.

Maribor. (Socialnodemokratska zmeta.) Prejeli smo: V nedeljo, dne 24. m. m. so imeli tukajšnji socialni demokratje shod pri »Kreutzhofu«. Prišli so na shod kar trije govorniki z Dunaja. Ker tukajšnje delavstvo Južne želez-

večere pri nezakurjeni peči, brez večerje, brez luči . . . Jim pretila, da ne dožive, ne dočkajo svetle spomladi, da jih stisne zima morilka . . .

Stisnila se je pest reveža. Vozijo se v kočiji, v baržunu in kočuhu. Pogrnjena jim je miza, svetle, tople in zračne so sobe. Zakaj tako nenaki deleži med tistimi, ki so si bratje po Bogu? Megla, moreča megla se je vlegla na srce . . . Pa ojunčil se je revež pri misli na Tistega, ki hrani ptice pod nebom, ki ga je prehanil toliko zim, in zrl pogumno prihodnosti v obraz.

Nikoli ni bilo dobro in nikoli ne bo. Ob soku in krompirju se že pretolče z otroci do pomladi . . .

V pritlično sobo predmestja je prihajala megla z mrzlim dahom. Nizka, neprijazna je postajala še pustejši. Nezagrnjena okna niso branila pogledu mimo hitečih, jih izzivala s papirji, na katerih so bili narisani možki v čudnih suknjah in frakih. Veliki šivalni stroj je stal pri oknu, se razkoračil mogočno. Pod iglo je bilo sivo, debelo blago, stroj je bil pripravljen, ne-

nice ne dobiva, kakor bi moglo, premog za kurjavo, da, Trboveljski premog je že od jeseni popolnoma izključen, dobiva se le »Köflacher«, in še ta ne ob času, ko se najbolj potrebuje, redno. Hoteli so ta dan skleniti resolucijo, v kateri bi se zahtevalo redno dobivanje Trboveljskega premoga. Pa še nekaj: Štirinajsta številka »Naše Moči« jim je obležala v želodcu in zato jo je neki dunajski gospod v nedeljo tu izbljuval pri shodu. Ta »Schmierblatt«, kakor se je izrazil, pač ni vreden, da bi ga kdo bral. Pa vendar so ga radi brali in celo na Dunaju, sicer bi pač ne vedeli ti gospodje, kaj da piše. Pri tem si je privoščil krščanske socialce, ki jim posebno na Dunajo tako strogo mešajo, zdaj pa se še tu oglašajo. Pa se bomo še, le potolaženi bodite. Skleniti se ni moglo nič. In zakaj ne? Ker je bilo udeležencev premalo, tako je djal govornik. Komaj kacih 80, toraj niti sto. To je jasen dokaz, da večina pristopi k organizaciji socialne demokracije zavoljo »ljubega miru«. Saj je že marsikateri djal: Če že ne bo drugače miru, jim bom vrgel enkrat tisto kronco, samo da bom imel mir. — Da so rdečkarji nasilni, je res. A naši somišljeniki imajo dovolj lastnih in tudi strokovnih društev! Vanje! Rdečim judom pa figo pod nos, če ni drugače miru! Pogum . . .

Zidani most. Pri nas vlada socialnodemokratska farbarija. Skoro vsi železniški delavci so zapisani v demokratski »ferajn«. Zvabili so pa delavce v svoj »ferajn« na tak način, da so jim obljubovali lepe reči. Govorili so jim: Mi socialni demokrati smo dosegli, da se vam je delavski čas skrajšal, mi smo dosegli, da se vam je plača zvišala, mi bomo pa še veliko dosegli. (Prosim gospod urednik, povejte no, če je vse to res!) Mi bomo dosegli za vas, da bo dobil po 600 kron »penziona«, kdor bo delal pri železnici 40 let. Zato pa pristopite k našemu »ferajnu«. (Ali bodo res to socialni demokrati dosegli?) Za to plačajte eno kronico na mesec (aha!). Če pa ne pristopi kdo v njihovo društvo, ga pa zasmehujejo, da je kar veselje. Začnejo hvaliti njegovo neumnost, no, mož je prav zato pameten, ker pravijo sociji, da je neumen. Tudi par kmetov je tako kratkovidnih, da so pripravljani plačevati kronico za demokratski »ferajn«, da bodo lahko podpirali s

strpen, da se zaziblje, zavrti kolo. Po stenah, po postelji, stoli in malem oguljenem divanu so ležali in viseli kosi moške obleke, tu rokav, tam hlačnik, život ves prepet z belimi nitmi, speta podloga, ukrojen ovratnik. Težko železo na tleh, cunjja močilka v umazani vodi, sta klicala k delu, odrezki blaga, niti, prah in blato po tleh, so prosili metle.

Sredi te puščobe je sedel krojač Dimič in strmel v kup raznolike stare šare na mizi pred seboj. Pogled in izraz suhega starega lica, otožno viseče ščetinaste brke so izražali globoko razočaranje.

Iz veže je prihajal glasni smeh Dimičeve, s srečnim humorjem blagoslovljene hčere. Smejala se je novi, tragični prevari v očeto-tem življenju. Saj si je zidal Dimič vedno gradove v oblake, bil trdno uverjen, da se uresniči podobe njegove domišljije in bil vedno iznova prevarjen . . . Tako v malih, kakor v velikih stvarih.

V svojih boljših letih je bil cerkovnik velike fare. Uverjen, da najde srečo v Ljubljani, se je bil preselil vdovec s šestimi otroci v njo.

tem brezverske dunajske demokrate. Taka je pri nas ena demokratska farbarija, namreč gospodarska farbarija. Druga farbarija je pa verska. Socialni demokratje (to se pravi voditelji) so zelo »verni«. Posebno pobožno govorijo Čobal in Kopač in drugi taki učeni in modriji demokratiške stranke. Enkrat se je pa le spodrsnilo kandidatu Čobalu, ki ga imajo seveda rdeči za prvega modrijana na tem svetu, da je začel hvaliti prosto šolo. Lepo se je zarekel, da bi bilo prav, če bi krščanskega nauka ne učili več v šoli, ampak samo v cerkvi. No, čeprav je za prosto šolo, je »dober kristjan«. (Govoril tako 25. m. m. v Loki.) Kakor vidite, je naša demokratska stranka nafarbana z dvema farbama, prosim, g. urednik, če bi mogli vzeti v roko oblič in bi malo postrgali po teh dveh farbah, da se bodo odprle oči našim ljudem. — (Se vedno godi in se še bo. V Zidanem mostu in okolici je veliko delavcev. Tudi naših. Samo združite te razcepljene naše delavske moči. S stanovskimi našimi delavskimi društvi vun! Pred lučjo je in vedno izgine tudi rdeča, brezverska, delavstvu naravnost škodljiva socialnodemokratska judovska senca. Ured.)

Na Koroški Beli se je praznik sv. Jožefa ustil neki socialni demokrat, z imenom J. F., baje z Lesec, povpraševal je v gostilni sedeže delavce, kakšnega mišljenja da so, katerega kandidata nameravajo voliti v prihodnji državni zbor itd. Priporočal je delavcem stranko rdečkarjev, kot edino zveličavno, brez katere se po njegovem mnenju in po njegovih jako plitvih možganih še s Koroške Bele v Lesce ne pride. Prerokoval je tudi, da pride v kratkem (menda na Belo nedeljo) na Savo in še več njegovih somišljenikov, socialnih demokratov, pridigovat, oziroma otrobe vezat. Kaj da bode ravno klobasal on in njegovi tovariši, tega ravno ni pravil, kar se pa samo ob sebi razume, da kaj pametnega ne. Marsika duševni revež — delavec, bode se ujel na njih limanice in nehote skočil v njih »špringajzelce«, na njih sladke besede, kakor senca na bučne peške. Toraj, delavci, pozor pred takimi, ki hodijo okoli, kakor rjoveč lev in izkušajo, koga bi požrli. Ker so pa naši nasprotniki, socialni demokrati in liberalci, tako zavedni in napredni — vsaj delajo se take — tudi mi ne smemo dremati in spati, da ne bomo mogli potem, ko bodo volitve pri kraju, sami sebi očitati, češ: »Zakaj nismo raje volili tega ali onega, bilo bi morda bolje za nas!« — »Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi, ter delo in trud nam nebo blagoslovi!«

Idrija. Za našega debelega Tončeta še vedno veljajo besede, katere je izjavil socialni demokrat Ivan Mlinar pisмено v listu »Rdeči Prapor« z dne 13. novembra 1903, da njegovo početje sega že do početja najbolj posirovelega človeka brez čuta poštenosti v politiki in dostojnosti v družabnem življenju. Možje, ki verujejo še Kristanu take slepilne neresnice in zlobno ter policijsko izmišljeno podtikanje in jih potem tako ali tako razširjajo, so odgovorni za to početje. Vsi so odgovorni, posebno pa izkušeni, ki poznajo razmere. Poštenost vsakega moža zahteva, da naredi konec brezvestnemu početju našega Lažitončika, ki tako laže po shodih, katere prirejata s kandidatom Kopačem, ako se mu pa zdi potrebno, pa tudi svoje dane besede ne spoštuje, kakor jo ni spoštoval na shodu v Črnem vrhu nad Idrijo 24. marca, ko je izjavil, da je neki c. kr. paznik se oglasil pri katehetu Oswaldu za posojilo pri Ljudski hranilnici, ter da je bila prva beseda Oswaldov-

va, kaj bodeš volil, ne pa, koliko potrebuješ. Sevega, kmetje bi bili primorani Lažitončiku verjeti, kajti kaj takega si ne upa vsakdo izjaviti, da bi ne bil navzoč odbornik Ljudske hranilnice Leopold Lapajne, kateri se je po tej izjavi oglasil k besedi, katero mu je pa Tonček, ki je sam shodu predsedoval, nerad pripustil, kajti na njegovo izjavo je kar shod zaključil, ali, ko so kmetje zaupili: ako ste imeli vj besedo, jo mora tudi ta dobiti; in nato je šele ubogi Tonček pripustil besedo Lapajnetu, kateri ga je najprvo vprašal, ali ostanesh Tonče pri tej izjavi. Tu je pa uvidel Lažitonček, da je potrebno, da sam svoje dane besede ne sme spoštovati ter začel jecljati: ja tako se sploh govori po Idriji. Poizvedel da pa bode bolj natančno, potem da bode še poročal. Nato je Lapajne natančno razložil navzočim, da Oswald niti v odboru hranilnice ni več ter da paznik K. se je oglasil pri odboru. Odbor je sklenil, da ako paznik K. predloži poleg vknjižbe dobrega poroka, potem se mu dá zahtevano posojilo, ker pa istega ni predložil, pa tudi posojila ni dobil, o kaki volitvi niti govora ni bilo. Paznika K. pa pozivljamo, da nam stvar v listu »Naša Moč« ali pa »Naprej« pojasni, kaj sta s katehetom govorila, da bodemo na jasnem mi in Lažitonček.

Idrija. Dne 28. marca je bila pri nas občinska seja, pri kateri se je naznanilo, da je član stavbenega odseka, Karol Svoboda, odstopil, prevzame pa to mesto še za naprej, ako se ga ne bode za vsako malenkost klicalo v komisijo. Soglasno se izvoli zopet Karol Svoboda. V upravnih odbor mestne hranilnice so izvoljeni: Pegan, notar; Vidic, c. kr. rud. uradnik; Kobal Matevž, gostilničar; Kristan, ravnatelj obč. kons. društva; Kokalj, rudar; Stros, krojač; Ferjančič, c. kr. paznik; Uršič, rudar; Seljak, rudar; Svoboda, c. kr. svetnik; Prelovec, sodnijski pisar in po daljši debati z večino njegovih prijateljev tudi Dragotin Lapajne, nekdanji župan, sedaj suplent na mestni realki in drugo leto menda zopet nekaj družega. — V volivno komisijo za volitve v državni zbor so bili izvoljeni: Lapajne, računovodja kršč. gospodarskega društva; Velikajne, rudar; Perko, mestni mesogledec in živinozdravnik; Šinkovec, c. kr. paznik; Uršič, rudar; Tukač, rudar; za namestnike: Kobal Alojzij, gostilničar; Tratnik, mizar. — Jera Košnik je prosila za gostilničarsko koncesijo in žganjetoč. Ta žena že kuha žganje sama več časa in sedaj je prosila, da bi sama smela prodajati na drobno žganje, a večina ji ni dovolila in najbolj nasproten je bil zopet Kristan, seveda, ker ako bi tudi ta žena prodajala žganje na drobno, bi ga že nekaj manj prodal on v obč. konsumnem društvu. Nam se pa zdi velika krivica, ako ne sme tisti, ki blago izdelava, ga tudi na drobno prodajati. No, Tinče pred šolo pa sme prodajati čevlje, ki jih ne zna družega, nego trgati. — V imenu ubožnega odseka je imel daljši govor g. sodnik Sturm, o katerem bodemo že še poročali. — O tajni seji bode prišel čas, ko bodemo še mnogo pisali, ki pa davkoplačevalcem ne bode ugajalo.

Bistrica v Rožu. Volivni shod katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem, ki se je vršil v bližnjih Svečah dne 25. marca, se nepričakovano dobro obnesel. Udeležilo se je shoda skoro nad 200 navdušenih in uglednih kmetov, oziroma delavcev. Izvrsten govor vrlega našega kandidata in deželnega poslanca Franca Grafenauerja je iznenadil poslušalce, kateri je v jako

dolgem govoru razmotrival položaj v deželnem zboru. Prav posebno pa je povdarjal o svobodni šoli in naših učiteljih na Koroškem. Po končanem svojem govoru vpraša prav prijazno vse, če morda želi še kdo besedo in ko se nikdo ni oglasil, je podelil besedo dr. Ehrlihu iz Celovca, da je razložil razmere v sedanjem vodstvu bistriških tovarn, osobito pravila sedanje starostne zavarovalnice. V nedeljo se je menda vršilo neko zborovanje naše starostne zavarovalnice in čuti je, da se je še precej dobro obneslo v korist delavstvu, saj je že skrajni čas, kajti današnja pravila so bila za delavca popolna ničla, delavec ni imel prav nobene koristi. Razložil pa je dr. Ehrlih tudi našim kmetom, kako naj tržijo dandanes z živino in posebno z lesom, kar je tudi zelo zanimalo naše kmete. A manjka nam nekaj, kar smo dozdej močno pogrešali, namreč človeka, ki naj bi nas zastopal in nas branil tam na Dunaju v državni zbornici. In ravno sedaj je prišel čas in imamo priliko, da pošljemo svojega zastopnika na Dunaj in ta je naš vrli Frančišek Grafenauer. Torej kmetje in delavci! Na dan 14. maja vsi na volišče in izvolite sj takega moža, ki je izkušen in v resnici pripravljen, da govori za delavca in oziroma kmeta, in ta mož je naš kandidat Frančišek Grafenauer. Storite slovesno svojo obljubo, katero ste storili na dan 25. marca. Oddajte vsi v najpolnejšem številu svoje glasove in zmaga bo gotova. Delavci pa naj posebno pazijo na omenjeni dan ker v prvi vrsti potrebujejo takšnega zastopnika v današnjih časih, ko so razmere v tovarnah skrajno slabe. Torej pozor delavci, na dan 14. maja vsi na volišče in storite dano svojo obljubo!

Z lastnimi močmi.

IX. redni občni zbor in računski sklep I. delavskega konsumnega društva na Jesenicah. — (Konec). — Bilanca: a) Imetje (Aktiva): Vrednost blaga 16.551 Kron 22 vinarjev. Terjatve na blagu pri zadružnikih 10.914 K 2 h, vrednost nepremič inventarja 5835 K 63 h, vrednost premič inventarja 871 K 21 h, delež pri »Zadružni zvezi« 20 K, predplačane obresti izposojil 70 K 22 h, delež pri »Gospodarski zvezi« 200 K, gotovina koncem leta 1906 1758 K 74 h; b) dolgovi (pasiva): Deleži 4178 K 76 h, neizplačane obresti deležev 77 K 33 h, izposojila 15.730 K 2 h, dolg na blagu nezadružnikom 5061 K 13 h, dolg na obrestih od izposojil 63 K 56 h, posebna rezerva 1114 K 85 h; 4odstotno obrestj za leto 1906 44 K 56 h, pripis od čistega dobička leta 1905 230 K 76 h; rezervni zaklad 4759 K 41 h, pripis od čistega dobička leta 1905 327 K 72 h, 4odstotne obresti od tega 190 K 36 h, skupaj 5277 K 49 h; čisti dobiček 4443 K 18 h; skupaj 36.221 K 64 h. — Po poročilu nadzorstva in čitanju računskega zaključka se je račun soglasno odobril. Enako soglasno se je odobril odborov predlog, da se čisti dobiček v znesku 4443 K 18 h razdeli tako-le: najpreje se pripíše rezervnemu zakladu 970 K, ostanek 3473 K 18 h se pa razdeli članom v blagu kot petodstotna dividenda. — Potem predlaga načelnik N. Bernard premembo pravil. § 36. zadnji odstavek, ki bi se naj glasil v slučaju likvidacije pripada premoženje, kar ga ostane, izljučno le udom konsumnega društva; tudi ta predlog je bil soglasno sprejet. Po paragrafu 19. se je vršila volitev novega odbora, kakor tudi nadzorstva. V odbor so bili izvoljeni: Ni-

Hitela so leta, sreča ni prihitela. Pet otrok mu je pobrala morilka ubogih, potuhnjena jetika. Zda ga je objela starost, mučila naduha. Vid mu je pešal, roka je postala neokretna, železo težko. Delo ga ni veselilo, najraje bi dremal in sanjal o boljši prihodnosti.

Bil je trdno uverjen, da postane še bogat, si sezida lepo hišo na Škofovem, da se oženi. Obogati se pa le s trgovino. Samo da začne, si postavi štant. Potem pojde. Krasno se prodaja pri štantu. Pride možicej, se ustavi, izbira. Ti mu ponudiš, se pogajaš, pregovoriš z njim o tem in onem . . . Pride lepo napravljena, košata vdova. Pregleduje, pogleduje. Mož je Dimič, zna se sukati okoli žensk . . . kdo ve . . . Bogati ženi sledi lepa hiša, gospodsko življenje . . . Vse to bi bilo, da je denarja za trgovino. Dimič pa je zaslužil z bolešno hčerjo komaj toliko, da se je preživel. Še za stanarino je šla trda. Odkod denar za trgovino? Čemu je loterija? Daš desetico in se tolažiš celi teden. Daš dve, tri kronice, tem večji je up, krasnejši osnove si zidaš noč in dan . . . Hej! Kako se odpirajo okna po predmestju, ka-

ko se ozirajo ženske glave za možko hodečim! »To je Dimič, ki je zadel terno za tri krone — vdovec je, pa še fest vdovec!«

Poglavitni predpogoj za terno so dobre sanje. Pa razlaga! Kaj pomagajo sanje, če veš šele potem, katero številko so pomenile, ko izide srečnonosna petorica in ne prinese tvoje, toliko preštudirane terne.

Vsak teden je sanjal Dimič in popraševal druge ljudi o njih sanjah. Vsak teden je prišel po zvijači do dvojake ali kronice, vsak teden se je zanašal in snoval novo življenje. V tej gotovosti je puščal rad delo iz rok, glava je lezla na prsa. Dimič se je prepuščal sanjam. Ob odločilnem hipu, ko čakajo loteristinj pred loterijo, ni strpel doma. Nič ni pomagalo opominjanje Mimice, hitel je pred loterijo, se vračal poparjen. Pa je sanjal druge številke in preziral težave življenja. Govoril je rad mogočno o prihodnosti. Boj se loterista — ne zaničuj ga. Magična moč je v tistih malih številkah — čez noč postane revež bogat, vrne ti preziranjče ali prijaznost.

Pa Mimica, ki je šivala tako težko, je bila huda, da meče oče krvavo prislužene krajcarje v loterijo, se mu je smejala, ko ni zadel ničesar. Pazila je, da je prišel denar za delo le v njene roke. Dimiču je bilo to strašno hudo. Saj če ne stavi, ne more vdobiti, če ne vdobi, ne bo gosposkega življenja, beračije pa je bil sit do grla. Zaman je pravil hčeri, da bo koristil dobiček tudi njej. Ona je verjela v njegovo bodočnost, mu očitala, da je njegova lahkomišelnost kriva njih bede, neposredno smrti otrok. Pomanjkanju je sledila jetika . . .

V takih stiskah za stavo je prodajal Dimič, kar mu je prišlo pod roko, ali pa nosil v zastavo. Pa je stavil, upal, snoval. Prišel je sejm sv. Elizabete. Pri mostu sv. Jakoba so razvesile žene pisane vrste raznih jank, perila, oblek, zagrinjal, preprog. Po tleh so nastlale raznovrstne škatlje, stare slamnike, klobuke, kako avbo, gumbe, konce, svetilnice, stare žeblje, samovarje, steklenice, porcelana, medenine, lonce brez dna, kvarte in igle, pankelje in vrvi. Ob drevesih so slonele čudne podobe v poblejenih okvirjih, oslepela zrcala. Veliki kupi knjig

kolaj Bernard, Anton Čop, Simon Bertonec, Franc Peternel, Karol Ažman, Franc Mencinger, Josip Javorski, Josip Novak, Janez Vergelj, More Franc, Štefan Vehar. V nadzorstvo pa Kristijan Vilman, Josip Tavčar in Franc Torkar.

× × ×

Prav zadovoljni smo, ko je naš list priobčil zdaj vsa poročila o delovanju naših delavskih konsumnih društev. Koliko hrupa in šuma je bilo pred leti proti konsumnim društvom na Slovenskem. Zdaj ga ni več. Tako je moralo priti. Konsumna društva ali zadruga imajo še veliko bodočnost. Vedno tesneje se združujejo podjetniki, a tudi veletržci. To ljudstvo dobro čuti v svojih žepih, a tudi v želodcu. In zato nastaja nujna potreba, da se združi ljudstvo v lastnih svojih gospodarskih društvih. Gotovo je, da imajo pravice bogataši sklepati svoje zveze. To je njihova stvar. Ravno tako ima pa seveda tudi ljudstvo pravico, da združi svoje moči v gospodarskem boju. Pri nas je osobito konsumno združništvo še v povojih. Ni tako razvito, kakor drugod, kjer že stare konsumne organizacije razpolagajo z milijoni, izdelujejo blago v lastnih tvornicah in je prevažajo v lastnih ladjah.

Idrija. Z lastnimi močmi. Promet krščanskega gospodarskega društva v mesecu februarju: Sprejemki: Vplačani deleži 123 K, vpisnine 12 K, za blago 7.932 K 29 vin., skupaj 8.067 K 29 vin. Izdatki: Izplačani deleži 8 K, izdatki za blago 8.997 K 41 vin., voznina 540 K 15 vin., užitnina 161 K 12 vin., premični inventar 2 K 40 vin., upravni stroški 270 K 47 vin., razno 1 K; skupaj 9.980 K 55 vin. Toraj promet 18.047 K 84 vin.

Vabilo h koncertu, katerega priredi tamburaški klub »Zarja« v Rožni dolini na čast svojim podpornim članom v nedeljo, 7. aprila t. l., v prostorih gosp. Balija. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 20 vin. za osebo; častiti podporni člani so vstopnine prosti. Koncert se vrši ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Okno v svet.

Kmečki upor v Rumuniji. Judovske pijavke strašno mučijo rumunskega kmeta. Polastili so se vseh večjih posestev in ko je rumunska zbornica pred leti sprejela zakon, da judje ne smejo na Rumunskem kupovati zemljišč, so si ti pomagali na drug način. Nakupovali so zemljišča, za pravega posestnika pa so se javili oblastem najeti kristjani, ki so zato od judov dobili malo odškodnino. Juda je oblast imela za najemnika, dočim je bil v resnici posestnik. Judi so od kmetov zahtevali visoko najemnino, jim posojevali denar za oderuške procente, imeli v rokah vso trgovino s poljedelskimi pridelki, skratka povzročili so, da so cele vasi ubožale in da kmet ni živel boljše kot živina. Ni čuda, da so se kmetje uprli. Zahtevali so od judov, naj znižajo najemnino zemljišč. Toda v vasi Badeni je judovski posestnik, ki ga je oblast imela za najemnika, ustrelil voditelja kmečke deputacije, ki ga je prišla prosit, naj zniža najemnino. To je bil neposredni povod, da se je začel kmečki punt. Jud je ustrelil kmeta — ta vest je šla po bliskovo po vaseh. — Sedaj pa kričijo vsa judovska glasila, na čelu jim dunajska »N. Fr. Pr.«, kako grozno divjajo kmetje proti judom. Resnica pa je ta, da dozdej

so pričali, da napreduje veda in umetnost na Kranjskem. Ves semenj je bil nekova slika razmer. Od predpotopne svilene obleke do moderne zimске jope in janke, od konjskega komata do črevlja brez podplata, je bilo vsega tu — in vendar . . .

Nemarno so hodili kmeti okoličani in domači kupci med vso to lepoto. Tu in tam je pograbil dijak knjigo, jo pogledal, vrgel nazaj. Mamica je potehtala zimsko jopo, pregledala stari muš, vprašala po čem in šla naprej. Kaj bo kupovala starino? V štacuni dobi za tisto ceno novo. In žalostno so stale prodajalke pri svojih kupih. Nizko so padle akcije starinaric, kupčijo je požrla židovska konkurenca. Pa sejm je sejm. Ne posreči se enemu prodati, se pa drugemu. Dobra je kronica za proč vrženo šaro, dobra za v loterijo. Tako si je mislil Dimič ob začetku sejma in nabral, privlekel iz skrivnostnih kotov . . .

Nastal je lep kupček: hčerini predlanski slamniki, muš, ki je prodajal čreva in gubil dlako, glavnik brez zob, strgan brezpetnik, hlače polne krp, telovnik brez gumbov, zavaljano

kmetje niso ubili ne enega juda, dočim je tekla krščanska kri in so vojakj ustrelili štiri kmete. Kmetje jue bijejo in jim prevrnejo bajte ter zapalijo žganjarne, ubili pa še niso nobene pijavke. In vendar je že pokonci ves mednarodni judovski časnikarski in diplomatski svet. Vsemogočna »Alliance israelite«, ki je še nedavno dosegla, da se je francoska vlada zavzela za jude v Perziji, kjer je vlada hotela izpoditi iz dežele judovske krošnjarije, tudi v Rumuniji preti z intervencijo tujih držav. — Kmečki punt se razširja po celi deželi. 30.000 kmetov oblega glavno mesto Moldave, Jassy. Trgovci, ki se boje, da bodo kmetje mesto naskočili, so svoje trgovine zabarikadirali. Gar, nizija v Jassyju je šibka in se kmetom ne bo mogla ustaviti. 300 kmetov je naskočilo mestecce Pazurari, toda vojaštvo jih je pognalo nazaj ter več kmetov ustrelilo. Kmetje so plenili po mestu Burdujeni in judom vse vzeli. Bajte držijo vojakj s kmeti. 2000 kmetov koraka proti mestecu Mihalemy. Na avstrijsko ozemlje je zbežalo 7000 judov. — Vojni minister, general Mano je odredil, da se mobilizira IV. armadni zbor. Ministrski svet je sklenil, da se v upornih krajih policijska oblast izroči vojaštvu. Za poveljnika je imenovan general Tell. Zbornica je na predlog vojnega ministra sklenila, vpoklicati za štirinajst dni vse rezerviste. Ministrski predsednik Cantacuzene je izjavil, da se ne bo proglasilo obsedno stanje, ako nemiri ne ponehajo. V ministrskem kabinetu se je pojavila kriza. Finančni minister namerava demisionirati, ako vlada ne predloži zbornici zakona o ustanovitvi agrarne banke. — Judovski ubežniki pripovedujejo, da so rumunski kmetje ubili več judov. V Burdujeni in Buczezi so se vojakj združili s kmeti in skupno z njimi judom popili vse žganje. Ubežniki so prosili avstrijsko ministrstvo za zunanje zadeve, naj se zavzame za jude. V Ribolare so kmetje zapalili vse judovske hiše in oropali posestva. »Alliance israelite« je osnovala velik pomožni odbor za jude. Bajte imajo rumunski judje pol milijona kron škode. V Černovicah stoji na čelu pomožne akcije nadrabinec. — Vlada je nad mnogimi krajji proglasila obsedno stanje. Po raznih krajjih so vsa posestva židov uničena; škoda je velikanska. Na tisoče židov beži v Bukarešt. Občinski zastop se brani, dati jim prenočišča.

»Bogu, kar je božjega.« Spisal Fr. S. Finžgar. (Ljubljana, 1906. Založila »Katoliška Bukvarna«.) Tako je naslov novemu krasnemu molitveniku, ki nam je jasen dokaz, da se dá tudi doma napraviti nekaj, kar presega ne samo po vsebini, temveč tudi po zunanji obliki tuje izvode te vrste. Naš priljubljeni beletristik gospod župnik France Finžgar je spoznal, kako potreben bi bil slovenski molitvenik, ki bi po vsebini in praktični obliki zadoščal modernim zahtevam ter bi se smel dati v roke tako preprostim, kakor tudi najizobraženejšim krogom. Vestno je šel na delo in sestavil krasen molitvenik, ki ni le popoln in vseskozi korekten ter ustreza cerkvenim višku popolnosti. Oficijelne molitve se držijo skoro cerkvenega molitvenika. Molitvenik obsega vse potrebno, a nima tudi ne vrste odveč. Kar se tiče zunanje oblike, je tiskan na tako fin papir, da je kljub svojim 160 stranem samo 5 mm debel in ima tako obliko, da ga spraviš v vsak žep, ne da bi te količkar oviral, niti ne veš, da ga nosiš seboj. Kdor vidi molitvenik, vsakemu vgaja; ima tudi nizko ceno. Sedaj ne potrebujemo več dvomljivih molitvenikov tujih založnikov-špekulan-

krilo, stenska torbica, odrezki blaga, prazni kotački itd. Dimič je ljubil red. Razvrstil je vse lepo, in numeriral. V tej stroki znani in izvežbani prodajalki je nesel poln upa svojo šaro, ji naročil, naj ne da pod nič. Zmenila sta se po deset od sto.

Semanjske dni se je smejala in jezila Mimica. Dvakrat na dan je hitel oče k mostu sv. Jakoba in se ustavljal za prodajalko njegovega blaga. Srce mu je bilo burno, ko se je ustavila stara kmetica in pograbila njegove hlače. Pa mu je zamrlo, ko je vrgla babura z besedami: »Fej! Krpa na krpi! Kak mazač je nosil to?« nekdanjo kožo njegovega telesa prezirno na tla.

Nočem naštevati Dimičevih muk, ko so hodili kupci tako prešerno mimo njegove ropotije. Morda jih sluti nežno čuteče srce, razumeti pa jih ne more. Vendar se je oklepalo Dimičevo elastično upanje zadnjega semanjskega dne. Napočil je ta dan mučne prevare. Prodajalka je prinesla vse nazaj!! Razmetano, povaljano!

»Nič več ni s sejmom! Čifuti prodajajo ti-

tov, katerim so slovenski trgovci dosedaj polnili žepce. Finžgarjev molitvenik daleč presega to blago ne samo po vsebini in jeziku, temveč tudi po obliki, trpežnosti in ceni. Slovensko občinstvo naj torej zahteva od domačih trgovcev v svojo korist solidno domače delo: Finžgarjev molitvenik in naj obrne hrbet navideznemu blagu. Molitvenik je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani in mu oskrbela jako fine vezave, katere ločimo v dva dela. 1. Vezava z upogljivimi platnicami za gospode: fino umetno usnje z rdečo obrezo 1 K; šagreno usnje z zlato obrezo 2 K 20 vin.; najfinejša teletina z zlato obrezo 3 K. — 2. Vezava s fino vatiranimi platnicami za dame: fina umetna teletina z zlato obrezo 1 K 90 vin.; šagreno usnje z zlato obrezo 2 K 20 vin.; najfinejša teletina z zlato obrezo 3 K. Molitvenik toplo priporočamo.

Novi državnozbornski volivni red z zemljevidom in imenikom volivni okrajev na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem se naroča v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Cena 60 vin., s poštnino 70 vin.

Naša zvezda. op. 87. Besede spisal Simon Gregorčič, za samospev s klavirjem zložil Anton Foerster. V Ljubljani, 1907. Založila »Katoliška Bukvarna«, tiskala »Katoliška tiskarna«. — Cena 80 vinarjev. — Čisti dohodek je namenjen Gregorčičevemu spomeniku. Zopet nova skladba dičnega skladatelja. Pisana je za visoki glas s spremljevanjem glasovira. Gotovo jo bodo z veseljem pozdravili naši pevski krogi, saj je komponirana s fineso, da bi se tudi v koncertni dvorani poslušala z zanosom. Sploh pa o skladbi ne moremo izreči lepše pohvale, kakor če rečemo, da je skladba globoko zamišljena ilustracija besedila, in to ne le po napevu, ampak tudi po spremljavi. Kakor če gledaš jasno zimsko noč mirno migljanje žarečega Sirija, tako se ti zdi, če posluššaš rahlo gibanje klavirja; vmes pa se v neutešenem koprnenju po sreči vpleta hrepenča melodija. Višek doseže hrepenenje v zadnjem odstavku, ko pesnik in skladatelj burno kličeta zvezdo sreče milemu domu; nazadnje pa izdoni napev v sekstnem skoku nakvišku s karakteristično tonično terco v eterične sfere silnih, neugnanih želja. (Kakor bi hotel naznani, da s pesmijo še ni konec ljubezni, še ni konec prošnja in hrepenenja.) — Besede »skrije«, »vrne«, »nemo« in v zadnjem odstavku »zlata« naj pevec lepo akcentuira, da ne izgube svoje veljave. — Skladbo zelo priporočamo! Naroča se v »Katoliški Bukvarni«.

Fr. Kimovec.

Ljudska knjižnica. Ravnokar razpošilja »Katoliška Bukvarna« vezano izdajo »Ljudske knjižnice«. Prva knjiga te izdaje obsega prvi in drugi zvezek »Ljudske knjižnice«, torej dve popolni povesti: »Znamenje štirih« in »Darovana«. Knjiga obsega čez 300 strani, ter ima silno nizko ceno; velja namreč lepo vezana v celo platno samo 1 K 80 vin. Kdor še ni naročnik »Ljudske knjižnice« naj si nabavi vezano izdajo. Kdor kupi in naroči prvo knjigo, ni obvezan naročiti, oziroma sprejeti tudi prihodnjega zvezka. Knjiga obsega dve popolni povesti in je torej zase celota ter se tudi zase dobi. Naroča se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Upamo, da bodo naši naročniki radi podpirali to novo prepotrebno podjetje, ki ima postati za kulturni razvoj slovenkega ljudstva velikanskega pomena. V sešitkih je razven zgoraj navedenih povesti izšla tudi povest »Jernač Zmagovač« znanega poljskega pisate-

sto drobnarijo in vse hiti k njim. Kaj bomo me reve. Dva groša so mi dolžni, gospod, jaz ne morem zastoj hoditi.«

Nič za loterijo. Zadnji dan stave v Linc. Številke pa gotove . . . Zato je sedel Dimič tako potrj pri mizi in strmel v brezno svojih nad . . .

Mimica je prišla v sobo, se ozrla na očeta, na stroj, vzdihnila in se naslonila na okno. Črne sence so hiteli ljudje mimo. Tako so odhitele nade njene mladosti. Umrla je mati, sestre. Odšla je mladost v bedi in delu, revščina je odvedla ženina. Prikovana je k tistemu velikemu stroju, sužnja dela za hrano in stanovanje.

Mimo gredo ob nedeljah znanke v lepih, modernih klobukih. Ji pokimajo, jo vabijo. Mimica ne more z njimi na ples, na zabavo. Zdaj nima obleke, zdaj klobuka, zdaj obutala. Pa skriva svojo bedo, svojo žalost pod veselimi smehom. Delo, brezuspešno delo na strani nadušljivega očeta, je njen delež, dokler — polči tudi njo jetika na posteljo. Že hropi v pljučah, težke postajajo noge (Dalje prih.)

lja Henrika Sienkiewicza in pa Achleitnerjeva povest »Med plazovi«. Znano nam je, da je že prva povest bistroumne Angleža pridobila mnogo prijateljev »Ljudski knjižnici«; kdor ima pa manj slasti do spisov, ki nam pripovedujejo kriminalne tajnosti, zanimive premetnosti in policijske tenkoumnosti, bo našel v naslednjih povestih, katerih snov bo vzeta iz domačega življenja, dovolj zanimivega beriva. Ureništvu in založništvu »Ljudske knjižnice« se bo potrudilo, da bomo dobili pripovednih spisov, ki bodo »bistrili glavo, blažili srce in krepili voljo«. V tisku je povest »Gozdarjev sin«, spisal Franc Finžgar itd. Vse te povesti bodo pozneje tudi vezane na razpolago. Naroča se v »Katoliški Buvarni« v Ljubljani.

Delavci in delavke!
Zahtevajte v vseh javnih prostorih „Našo Moč“!

Gričar & Mejač
 Ljubljana, Prešernove ulice 9
 priporočata
 svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in
novosti v
 konfekciji za dame.

AUSTRO - AMERICANA

Potniki v Ameriko kateri želijo dobro, po ceni in zanesljivo potovati naj se obrnejo na
Simona Kmetelca
 v Ljubljani Koroševske ulice 26.
 Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

Tovarna
 za stole

Franceta Švigeljna
 na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
 izdeluje 2805 26-2

vsakovrstne stole
 od preprostih do najfinejših po najnižjih cenah brez konkurence.
 Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo zastoj in franko.

Spretni tkalci in tkalke

kakor tudi predilni

delavci in delavke

se sprejmo v delo takoj proti dobremu zaslužku.

Delniško društvo za domače tovarne za predenje in tkanje v Dugoresi.

Dunaj, I. Rengasse 15.

Ustanovljeno leta 1862.

Milko Krapeš urar

Podružnica Resljeva cesta št. 2 v Ljubljani
 Podružnica Resljeva cesta št. 2 prej g. Jos. Černe.

Jurčitev trg št. 3, pri železnem mostu
 priporoča svojo bogato zalogo

zlatih, srebrnih, tula- in nikelnastih ur, verižic, stenskih in nihalnih ur, uhanov in prstanov

Kupuje in zamenjava staro zlato in srebro.
 Gosp. urarjem v mestu in na deželi priporočam izredno veliko svojo zalogo furnitur.

Glavno zastopstvo za Kranjsko zaloga strun za nihalne ure v vseh dolžinah in debelostih.

„Naša moč“
 izhaja vsak petek.
 Cena na leto 3 krone.
 Cene inseratom so:
 za male šestopne oglase: 6 vrstic 70 v., 12 vrstic 130 v., 18 vrstic 180 v., 24 vrstic 220 v. 3stopne oglase računamo: 1 krat 9 v. petit vrsta, 2 krat 7 v. petit vrsta, 3 krat 5 v. petit vrsta.
 Uredništvo in upravništvo
 „Naše moči“
 Kopitarjeve ulice šte. 2.

Ustanovljeno leta 1845.

JOS. REICH
 Edini zavod
 za kemično čiščenje obleke ter zastorjev, barvarija in likanje usnja
 na par
Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.
 Sprejemališče
 Šelenburgove ulice šte. 3.
 Postrežba točna. Solidne cene.

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini:

Češnik & Milavec
 (pri Češniku)

Špitalske ulice Ljubljana Lingarjeve ulice

v kateri dobite vedno v veliki izbiri **najnovejše blago za ženska in moška oblačila.**

Postrežba poštena in zanesljiva. Cene najnižje.

Ivan Podlesnik ml.
 Ljubljana - - - Stari trg šte. 10

Priporoča svojo trgovino s klobuki in čevlji

Velika zaloga
 Solidno blago
 Zmerne cene

